

AGROLESNÍCKE SYSTÉMY: SILVOPASTORÁLNE

Rok založenia	2015
Špecializácia	Chov zvierat (maďarské ovce Merino) Služby (napr. jazda na koni)
Rozloha farmy	20 ha
Počet zamestnancov	3
Rok založenia agrolesníckych plôch	2015
Adresa	Veszprém kraj/ okraj mesta Olaszfalu
Webová stránka	https://www.facebook.com/zoldaglovasudvar/ https://www.zoldaglovasudvar.com

Farma obhospodaruje **20 ha pasienkov** v krasových kopcoch oblasti Bakony. Miesta, na ktorých farma hospodári, boli vždy zatrávnené, ale po ukončení činnosti poľnohospodárskych družstiev boli opustené a pomaly zarastali drevinami. Vyčistením územia vytvoril farmár **multifunkčný a prosperujúci agrolesnícky systém kombinujúci voľnú pastvu hospodárskych zvierat, ekologické poľnohospodárstvo a širokú škálu pridružených služieb.**

Farmár od začiatku hospodáril agrolesníckym spôsobom, pri ktorom premenil plochu husto zarastenú krovínami na tienenu pastvinu.

Od roku 2015 vyvíjal farmár systém zatienených pastevných plôch. V záverečnej fáze založenia zalesnených pasienkov **bola oblasť rozdelená na menšie pasienky, kde je vykonávaná rotačná pastva**. V zimnom období je nutné hospodárske zvieratá kŕmiť senom a krmovinami. Zvieratá (ovce a kone) sa chovajú vonku, pričom pre ovce bola postavená stajňa. Územie je oplotené elektrickým ohradníkom, ale od tej doby, čo je pastva v lesoch povolená (vďaka novému zákonu), je najspodnejšia časť ohradníku odstránená a ovce môžu chodiť voľne do okolitých lesov.

Územie má v súčasnosti tri funkcie: (i) **extenzívna pasta hospodárskych zvierat na pastvinách so stromami a ochrana genofondu**, (ii) **permakultúrne bylinné záhrady a sady**, (iii) **súvisiace služby ako je jazda na koni, konanie lokálnych/regiónálnych akcií zaradených do kultúrnych pamiatok (napr. každoročné stretnutie stád) a ďalšie gastronomické akcie spojené s lokálnou produkciou**.

- Farmár navrhol systém tak, aby bol sebestačný a vyhovoval rodinným potrebám.
- Poľnohospodárstvo, pri zahrnutí dotácií na pôdu a prevádzkovanie jász na koňoch, prináša zisky.

Farmár nevedel o tom, že využíva agrolesnícké praktiky a zistil to až na prednáške na univerzite konanej v rámci projektu AFINET. Nevedel tiež, že existuje štátna pomoc pre agrolesníctvo, a tak ju nevyužil na vytvorenie a udržiavanie tohto systému. Vzdelával sa a informoval sám a tiež zhromažďoval skúsenosti od ostatných farmárov.

Pre správne založenie agrolesníckeho systému farmár potrebuje:

- dostatok pôdy pre plánované hospodárske zvieratá
- zabezpečiť primerané ustajnenie zvierat
- vodu a elektrinu dostupnú v oblasti (pokiaľ nie sú k dispozícii, je zbytočné sa zaoberať chovom zvierat)
- zabezpečiť primeraný prísun krmiva

SPÔSOB ZALOŽENIA AGROLESNÍCKYCH PORASTOV

Lúky zatienené stromami vznikali v niekoľkých fázach: **najskôr boli vyťažené prebytočné stromy a následne bol vyčistený pozemok. Bolo potrebné si najatť ťažobných robotníkov, ktorí vyťažili vybrané stromy a potom odstránili kríky krovinozom.** Základom pre výber stromov bola ich rozmanitosť. Na ponechanie boli vybrané (zoradené od najviac preferovaných): divoké čerešne, jablone, hrušky, jasene a javory. **Hustota zakmenenia bola určená majiteľom a on sám tiež rozhodoval, ktoré stromy budú ponechané. Staršie stromy boli pri rozhodovaní o ponechanie uprednostňované, ak to nebolo v rozpore s inými aspektmi prebierky.**

HROZBY/VÝZVY

- **Zabránenie nadmernej pastve**
- Zvoliť vhodnú **hustotu zvierat**
- Zabezpečiť **vhodné ustajnenie zvierat**
- Chemické ošetrenie na kontrolu invázií burín a kríkov (žihľava, mliečniky, pichliač, trnky, černice) sa nesmie vykonávať a kosba je povolená až od júna, pretože oblasť dostáva agroenvironmentálnu podporu
- Je tiež dôležité **upraviť hustotu drevín** a maximalizovať výšku podpory
- Starostlivosť o **zdravie drevín**

Pasienky so stromami sú od začiatku ziskové a naplňajú očakávania farmára. Agrolesnícky systém tiež vyhovuje potrebám farmára, pokiaľ ide o mäso a trávne porasty.

Ďalším zdrojom príjmu sú 4 kone, o ktoré sa farmár stará (platená služba). Farmár odporúča kombinovať pastvu vlastných zvierat s pastvou zvierat na zmluvu, ak to dostatok pastvy umožňuje. Takisto stojí za to certifikovať pastviny v rámci ekologického poľnohospodárstva, pretože tak vzrastú dotácie na pôdu.

Je dôležité, ale nie úplne jednoduché, udržiavať pastvu v dobrej kondícii. Na pasienkoch by mal byť "čistý", dobre udržiavaný trávnik namiesto zelenej plochy s burinou.

PLÁNY DO BUDÚCNOSTI

Využívanie konského hnoja na hnojenie divokého ovocia v tejto oblasti. Zavedenie chovu vietnamského plemena ošípaných, z dôvodu menšej telesnej veľkosti a ľahšieho chovu.

RADA NA ZÁVER

Dôležitý je podnikateľský prístup (prehľad podporných systémov, účtovníctvo, finančné plánovanie inovácií), poľnohospodárske znalosti (starostlivosť o zvieratá) a botanické znalosti (znalosť hlavných druhov rastlín, poznanie invázných rastlín). Na optimálne udržiavanie trávneho porastu a účinnú kontrolu invázných rastlín sú potrebné podrobnejšie botanické znalosti než má priemerný farmár.

KĹÚČOVÉ SLOVÁ

Zalesnené pasienky, ekologické poľnohospodárstvo, ochrana genofondu, rotačná pastva, AFINET

Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+

